

KALAPUTXI

Mutrikuko herri-aldizkaria
2023ko maiatza - 238 zkia.

Mari Kruz eta Jose Luis

Isasi Beheko aiton-amonak

2023-2027 UDAL-HAUTESKUNDEAK • TXATURANGA XAKE-TALDEA
UKRAINAKO BIZITZAREN BIHURGUNEAK • ZIRIAKO ANDONEGI MIKROIPUINAK
LEHENGO ETA ORAINGO IZENAK: GALDONA ETA GALDUA

LANBIDE HEZIKETA

leartik.eus

GOI-MAILA:

- ELIKAGAIEN INDUSTRIAKO PROZESUAK ETA KALITATEA
- ADMINISTRAZIOA ETA FINANTZAK
- WEB APLIKAZIOEN GARAPENA
- AUTOMATIZAZIOA ETA ROBOTIKA INDUSTRIALA
- MEKATRONIKA INDUSTRIALA
- EFIZIENTZIA ENERGETIKOA ETA EGUZKI ENERGIA TERMIKOA
- FABRIKAZIO MEKANIKOKO PRODUKZIOAREN PROGRAMAZIOA

ERDI-MAILA:

- MANTENTZE-LAN ELEKTROMEKANIKOA
- BEROA SORTZEKO INSTALAZIOAK
- ELIKAGAIEN ELABORATZEKO TEKNIKARIA
- INSTALAZIO ELEKTRIKO ETA AUTOMATIKOETAKO TEKNIKARIA

Berriak

☎ 946 169 002 📍 Markina-Xemein

Igualatorioarekin eta
Osakidetzarekin
lan egiten dugu

Audioprotesista
egunero zentroan
Audiometriak doan

OPTIKA VITORIA

OPTIKA • AUDIFONOAK

ERRIBERA 16 • 48700 ONDARROA • 946134138 • mvitoria@cnoo.es

Telefonoak

Osasuna

COVID-19 KORONABIRUSA

OSASUN AHOLKURAKO TEL. ... 900 20 30 50

Larrialdiak.....	943 46 11 11
Anbulatorioa.....	943 60 43 00
DYA zentrala.....	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Alzheimer elkarteak	943 29 71 18

Botikak

Lasuen-Elezgarai.....	943 19 50 26 / 626 61 13 92
Lon Apraiz	943 60 32 50 / 630 05 50 97
Amaia Zalduegi	669 26 22 01
Hiart Burgoa	667 33 88 90
Arantzazu Izpizua (Eibar)	943 20 19 12

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48 / 679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Anai Arte bulegoa	943 60 42 47
Anai Arte taberna	943 60 34 10
Mikel Deuna Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Eguneko Zentroa	943 60 38 71
Turismo Bulegoa	943 60 33 78
Bake epaitegia	943 60 70 49
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz pilotalekua	943 60 41 91
Ur Kontsortzioa	943 00 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Posta zerbitzua	943 60 30 44

Irakaskuntza

Goizeko Izarra Ikastola	943 89 91 52
San Miguel Ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko BHI Institutua	943 89 92 24
Kardala Akuakultura Institutua	943 60 71 37
Udal Euskaltegia	943 60 30 94
Udal Musika Eskola	943 60 37 80
Haurreskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

ANSOLA taxia	638 67 23 83
Lurraldebus	943 41 52 08
Pesa Autobusak	900 12 14 00
BizkaiBus	902 22 22 65
EuskoTren	944 333 333
Loiuko Aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Parrokia	943 60 39 87

Iritzixa

Agurtzane Urriolabeitia

LAZTAN KUANTIKOA

Oraingoan teknologia berriek sortzen didaten gazi-gozoa zuekin partekatze asmoz nator. Azken aldian inteligentzia artifizia, *Chat-GPT* eta *ordenagailu kuantikoa* hitzak puri-purian daude eta badirudi gure etorkizun laburrean eragin handia izango dutela.

Egia da azken aldian eta pandemia bidelagun, gure gizartean aldaketa bortitzak gertatu direla harremanak izateko orduan: erakunde publikoekin (Osakidetza, Foru Aldundia, hezkuntza, bankuak eta abar); baita harreman pertsonaletan ere (*Tinder*, *Snapchat*, *Tik Tok*, *Twitch* eta beste batzuk). Gauza batzuetan geure burua konturatu ere egin gabe robotizatzen ari gara eta, beste batzuetan, kanpotik robotizatzen ari zaizkigu.

Gure bueltan arreta pixkat jartzen hasiz gero, kezkarria iruditzen zaidan fenomeno gertatzen ari da. Bankuetan lehiatiletan gero eta pertsona gutxiago daude gertuko arreta emateko. Eta dirua jada ez da diru. Txartelarekin edo online tramiteak eginda gure aurrezkiak sare birtualetan bueltaka dabilta. Anbulategi eta ospitaletan antzerako zerbitzu gertatzen ari da. Oraingo martxan gure eritasunak mobil bidez robot-doktore bati kontatuko dizkiogu eta algoritmo bidez zer gaitz daukagun eta nola osatu esango digu. Hainbat supermerkatu-katetan betiko dendari irrifartsua makinengatik ordezkatu dute. Orain fruta garesti dagoela nori esan behar diogu? Edo eguneko txutxumutxua norekin partekatu behar degu? Jatetxe batzuetan ere antzerako zerbitzu geratzen ari da. Karta QR kode bidez ikusi eta eskaria zuzenean sukaldaria egin dezakezu zerbitzari beharrik gabe. Oraingo martxan laster "Star Wars"-eko R2D2-ek ekarriko digu solomilo sintetiko plateran 3D inprimagailuan egindako piper gorriekin.

Gizakia berez soziala dela esaten da baina ez daukat garbi hori horrela izango den hemendik eta gutxira. Gero eta denbora gehiago pasatzen dugu mobilen pantallari begira inguruko aurpegia nolakoa den ikusi gabe. Mobileko filtroak erabilia ximur eta begizulok estaltzen ditugu eta paisaia eder baten agertzen gara triparik eta estriarik gabe. Baina non geratzen ari dira elkarri begiradak eta besarkadak, lagun arteko solasaldi, tragoxka eta jolasak? Giza harremanak "intermediario" bidez egiten ditugu, hau da, pantaila bidez. Gero eta gehiago, zoritxarrez, eta oraingo martxan benetako muxu bat zer den ahaztu behar zaigu. A, joño! Hori ere asmatu dutela: silikonazko ezpainak eta telefono aplikazio bat lastana urrunetik bidaltzeko. Oraitxe bai pitzatu gabela guztiz!

Agian nagusitzen ari naizen seinale izango da lerro hauek zuekin konpartitzea. Eta hori bestea! Gure nagusiak zer? Ez al dira gure ipar-orratz izan urte askotan? Ez al gara beraiergan babestu, eta ez al gara beraiekin batera bizi? Denbora tarte txikian arrakala digital kudrela jasaten ari dira eta atzetik gatozenok horrekin ahaztuta gabilta gure pantailatxoei begira. Gazteagok espabilatu beharra daukagu eta atzean geratzen ari diren horiek gizarteko parte garrantzitsu direla sentiarazi behar diegu. Ezin ditugu gure nagusiak mundu berri honi bizkarra emanda utzi eta, bide batez, geuk ere naturalago bizitzen ikasi behar dugu. Baina kostatu behar zaigu, alajaina!

Argitaratzailea

Karenka Komunikazio Elkarteak
Barrenkale 12, behea
20830 Mutriku

Tel. 635 748 393

e-posta aldizkaria@kalaputxi.eus

Webgunea: www.kalaputxi.eus

Bloga www.kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea Mutrikuko Udala

Kolaboratzaileak

Josu Larrañaga,
Inhar Mutiozabal

Tirada 2.200 ale

Lege Gordailua SS-787/01

ISSN 1579-4792

Inprimategia EUSKALINPRI

Banaketa Kalaputxi

Kalaputxi Herri-Aldizkariak
Mutrikuko Udalaren dirulaguntza
jasotzen du:

Mutrikuko Udala

astelehenetik ostiralera						
DB03 LEKEITIO-DONOSTIA						
Lekeitio	6:15	9:50	12:50	17:50	20:00	
Ondarroa	6:40	10:15	13:15	18:15	20:25	
Mutriku	6:45	10:20	13:20	18:20	20:30	Debaraino (20:40)
Donostia	7:55	11:30	14:30	19:30	---	Unibertsitatetik
DB03 DONOSTIA-LEKEITIO						
Donostia	8:00	11:00	14:30	18:00	20:30	Unibertsitatetik
Mutriku	8:50	11:50	15:25	18:50	21:20	
Lekeitio	9:35	12:35	16:10	19:35	22:05	
DB04 ONDARROA-MALLABIA						
Mutriku	7:15	orduro	20:15	21:25	22:15	23:20 01:10
Mendaro	7:50	orduro	20:50	22:05	22:25	23:30 01:20
Eibar	8:15	orduro	21:15	22:30	22:45	23:55 01:40
Mallabia	8:30	orduro	21:30	22:45	---	---
DB04 MALLABIA-ONDARROA						
Mallabia	6:00	6:45	orduro	20:45	22:05	
Eibar	6:05	7:05	orduro	21:05	22:15	
Mendaro	6:35	7:35	orduro	21:35	22:30	
Mutriku	6:55	7:55	orduro	20:55	22:40	
DB05 MUTRIKU-ZUMAIA						
Mutriku	6:25	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25
Deba	6:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40
Zumaia	7:10	10:10	12:10	14:10	17:10	19:10
DB05 ZUMAIA-MUTRIKU						
Zumaia	8:10	10:10	12:10	15:10	17:10	19:10 20:10
Deba	8:40	10:40	12:40	15:40	17:40	19:40 20:40
Deba	9:15	11:15	13:15	16:15	18:15	---
Mutriku	9:25	11:25	13:25	16:25	18:25	---
DB06 ONDARROA-SORALUZE						
Mutriku	8:45	10:45	12:45	14:45	17:45	19:45 21:45
Mendaro	9:15	11:15	13:15	15:15	18:15	20:15 22:15
Soraluze	9:40	11:40	13:40	15:40	18:40	20:40 22:40
DB06 SORALUZE-ONDARROA						
Soraluze	7:40	9:40	11:40	13:40	16:40	18:40 20:40
Elgoibar	7:45	9:45	11:45	13:45	16:45	18:45 20:45
Mendaro	8:00	10:00	12:00	14:00	17:00	19:00 21:00
Mutriku	8:20	10:20	12:20	14:20	17:20	19:20 21:20

larunbat, igande eta jai-egunak						
DB03 LEKEITIO-DONOSTIA						
Lekeitio	8:00	12:30	17:00	19:00		
Ondarroa	8:25	12:55	17:25	19:25		
Mutriku	8:30	13:00	17:30	19:30		
Donostia	9:40	14:10	18:40	20:40		
DB03 DONOSTIA-LEKEITIO						
Donostia	10:30	14:30	17:00	20:30	21:00	ig./jai lar.
Mutriku	11:20	15:20	17:50	21:20	21:50	
Lekeitio	12:05	16:05	18:35	22:05	22:35	
DB04 ONDARROA-MALLABIA						
Mutriku	7:15	8:15	orduro	20:15	21:25	22:15
Mendaro	7:45	8:45	orduro	20:45	22:05	22:25
Eibar	8:10	9:10	orduro	21:10	22:30	22:30
Mallabia	8:25	9:25	orduro	21:25	22:45	---
GAUEAN Mutrikutik: ostiraletan 23:25 eta 1:15; larunbatetan 23:25, 23:55, 1:55, 3:55, 5:55.						
DB04 MALLABIA-ONDARROA						
Mallabia	6:50	7:45	orduro	19:45	20:45	21:45 22:00
Eibar	7:00	8:00	orduro	20:00	21:00	22:00 22:15
Mendaro	7:35	8:35	orduro	20:35	21:35	22:35 22:40
Mutriku	7:55	8:55	orduro	20:55	21:55	22:55 23:00
GAUEAN Mutrikura heldu: ostiraletan 0:25; larunbatetan 1:10, 3:10, 5:10, 6:10. Eibartik -25 min.						
DB05 MUTRIKU-ZUMAIA						
Mutriku	8:25	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25 20:25
Deba	8:40	10:40	12:40	14:40	16:40	18:40 20:40
Zumaia	9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10 21:10
DB05 ZUMAIA-MUTRIKU						
Zumaia	9:10	11:10	13:10	15:10	17:10	19:10 22:10
Deba	9:40	11:40	13:40	15:40	17:40	19:40 22:40
Deba	10:15	12:15	14:15	16:15	18:15	20:15 23:15
Mutriku	10:25	12:25	14:25	16:25	18:25	20:25 23:25
DB06 ONDARROA-SORALUZE						
Mutriku	9:45	11:45	13:45	17:45	19:45	21:45
Mendaro	10:20	12:20	14:20	18:20	20:20	22:20
Soraluze	10:40	12:40	14:40	18:40	20:40	22:40
DB06 SORALUZE-ONDARROA						
Soraluze	8:40	10:40	12:40	16:40	18:40	20:40
Elgoibar	8:45	10:45	12:45	16:45	18:45	20:45
Mendaro	9:00	11:00	13:00	17:00	19:00	21:00
Mutriku	9:20	11:20	13:20	17:20	19:20	21:20

www.euskotren.eus

Bilbo - DEBA - Donostia				Donostia - DEBA - Bilbo			
	Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero		Lehena A-O	Lehena L-I	Azkena egunero
Bilbo		7:00	20:00	Donostia	5:50	7:50	20:50
Eibar	6:14	7:14	21:14	Errekalde	5:59	7:59	20:59
Elgoibar	6:24	7:24	21:24	Orio	6:14	8:14	21:14
Mendaro	6:33	7:33	21:33	Zarautz	6:20	8:20	21:20
DEBA	6:44	7:44	21:44	Zumaia	6:29	8:29	21:29
Zumaia	7:00	8:00	22:00	DEBA	6:43	8:43	21:43
Zarautz	7:08	8:08	22:08	Mendaro	6:52	8:52	21:52
Orio	7:15	8:15	22:15	Elgoibar	7:01	9:01	22:01
Errekalde	7:29	8:29	22:29	Eibar	7:11	9:11	22:11
Donostia	7:38	8:38	22:38	Bilbo	8:20	10:20	23:20

ordutegi eta geltoki guztiak hemen:
www.kalaputxieus/garraioa
Bizkaibus 902 222 265

ONDARROA - BILBO			BILBO - ONDARROA		
astelehenetik ostiralera			astelehenetik ostiralera		
	lehena	azkena		lehena	azkena
A3916 Ermuatik	5:40	19:40	A3916 Ermuatik	7:10	22:10
Mutrikutik irten: 6:25, 7:25, 15:25			Mutrikuraino: 14:10, 18:10, 20:10		
A3915 Durangotik	6:10	20:10	A3915 Durangotik	7:40	21:40
Ondarroatik Bilbora zuzenean: 6:30; 7:30					
jai egunak			jai egunak		
A3916 Ermuatik	6:40	20:40	A3916 Ermuatik	8:10	22:10
A3915 Durangotik	7:10	20:10	A3915 Durangotik	8:40	21:40

ASKO EMATEKO

Badakit ni, neu izateaz gain, beste gauza asko ere banaizela. Adibidez, eta bereziki herrian, nire aita eta nire amaren alaba. Joseba “Kaldo” eta Idoia “Txaket” en alaba.

Umetatik ikusi izan dut aita herriko ekintza askotan parte hartzen, izan antolaketa taldean, izan parte-hartzaile soil gisa. Hizki Marrazki Olgeta, abuztu iluntzetako zine emanaldiak Zabel plazan, antzerki taldean agerraldi txikitxoak egiten, guraso elkarteetan eta, nola ez, Kalaputxin. Adibide hauek biziki gogoratzen ditudanak dira, baina ziur nago gehiago ere izango direla begirada atzera botaz gero.

Orain, badira urte batzuk “Alkatearen alaba” ere banaizela. Egon dira hala izateagatik gaizki pasatako momentuak, noski, baina aitek beti argi utzi digu Eneko eta bioi “zuek, zeuek zarete, beste ezeren aurretik, eduki zuen ikuspuntuak, aitarenen ezberdinak badira ere, eta defendatu itzazue. Hori bai, gutxienez bi argudio emanda beti”.

Askotan pentsatzen dut egunen batean aitaren irudi bakarrarekin geratuko banaiz, egongelan ordenagailuarekin izango dela. Izan Udaleko lanak egiten, izan Kalaputxi maketatzen. Izan astelehen arratsaldea edo igande goiza. Aste barruko arratsaldeak libre izatea guretzat aita oporretan egotea da. Entzuteko behintzat beti prest dagoen Josebarekin eta Leunekin paseatzera irten eta prest egon behar gara bera norbaitekin hamabost minutuz hitz egiten gelditzeko haren auzoko arazoren baten inguruan, edo ez-dakit-noren dei bat jaso eta ez-dakit-zeren inguruan beste hoge minutuz hitz egiten aritzeko. Baina hori da bere eginbeharra, gutxiengoa herritarrenganako prestutasuna edukitzea da eta. Eta zerbait argi baldin badaukat, aitek, beti, herriarentzako eta herritarrentzako onena bilatzen duela da. Izan lanorduetan, izan lanorduetatik kanpo. Batzuetan ondo, beste batzuetan gaizki, baina helburua behintzat hori da beti, hortaz ziur nago.

Berriz ere Alkategai izango dela nik aspalditik izan dut argi, berak baietz esan aurretik. Gogoia, indarra, ikusten zaio begietan aspalditik. Nik, ordea, ez dut guttiz ulertzen. Elkarriketa bat izan genuen baieztoko ofiziala eman zidanean:

“Aita, ez al dezu nahixoz zure denboria zeure buruazteko izango dan zeozetan erabili? Arte eskolan, baratzan edo idazten?”

“Bueno... Iruditzen zat asko dakatela herrixai emateko”.

Eta erantzun horri nola egin kontra?

Leire

UDAL GIZARTE ZERBITZUAK

Apirileko Kalaputxi aldiakariaren orrietan argitaratu zen *Noren eskuetan gaude?* izenburuko artikularen aurrean, Mutrikuko Udalak ondokoa agertu nahi du: Udal gizarte zerbitzuak, Lurralde mailako gizarte politiken lan-esparruaren baitan, herritarrenganako lehen eskuhartzeaz arduratzen dela, dituen baliabide ekonomikoak, pertsonalak eta gauzazkoak baliatuz. Eskaintzen diren zerbitzuei eta horiek garatzen dituzten langileei babes osoa ematen die udal korporazioak, zalantzarik utzi gabe herritarrek gizarte-zerbitzu egokiak jasotzen dituztela.

Mutrikuko udal korporazioa

ANAIARTE ELKARTEAREN EKINTZAK

Anaiarte elkartearen zuzendaritza talde berria hasita gaude martxan, eta hainbat ekitaldi antolatu ditugu hurrengo egunetarako:

Maiatzaren 11n dantza ikastaroa hasiko da (saltsa, merenge, batxata). Eguenero izango da 10:30etatik 11:30etara.

Maiatzaren 30ean, 17:00etan, “Mutrikuko arrantzaleen itsas-bizitza” hitzaldia diapositiba eta bideoaren laguntzaz, Arkugain taldearen eskutik. Arkugainen. Ondoren, txokolatada. Izena maiatzaren 24rako eman behar da.

Ekainaren 3an “Makilekin ibili” ikastaroa izango da 11:00etatik 13:00etara, ikastolako jolastokian elkartuta hasiko da.

Ekainaren 17an urteroko lagun arteko bazkaria egingo dugu. Txartelak 20 €tan salgai maitzaren 31ra arte.

Aurrera begira ere hainbat ekintza antolatuko ditugu eta horien berri ere emango dugu.

Anaiarte Biltokia

Kalaputxi aldiakariak irakurleen gutunak plazaratzen ditu. Gutunak izen abizenekin bidaliko dira posta arruntez edo posta elektronikoz aldizkaria@kalaputxi.eus helbidera. Aldizkariak ez du zertan bere egin idatzien edukia.

Hurrengo orrietan, udal-hauteskundeak direla eta, udal ordezkaritza izan duten hiru alderdien 2023-2027 aldirako dituzten asmoen inguruan galdetu nahi izan diegu. Talde bakoitzari lau galdera egin dizkiegu eta erantzuteko espazio bera eskaini. Jarraian, taldeen erantzunak.

Maritxu Goikoetxea Garate

zanaren familiak eskerrik beroenak ematen dizkizute jasotako samin-agur eta maitasun adierazpen guztiengatik Egun haundirarte, Maritxu

udal hauteskundeak ²⁰²³₂₀₂₇

ehbildu

EUSKAL HERRIA BILDU

Joseba Palenzuela Arrieta

Azken lau urteetan udal-gobernuaren ardura izan ostean, **Euskal Herria Bildu** koalizioak 2023-2027 aldian alkategai aurkeztu du, esperientzia eta berrikuntza dakarren talde baten buru. Mutrikuar guztienganako hurbiltasuna duen gizona, entzuteko eta erantzuteko egongo dena.

Hurrengo legealdirako zeintzuk dira landuko dituzuen hiru ildo nagusiak? Eta bakoitzean jarriko duzuen xede edo helmuga?

Pertsonak. Eguneroko bizimodua. Etorkizunaren prestaketa.

Lehenik eta behin, ezinbestean, herritarren ordezkari garen neurrian, herritarrei begirako politikak hartuko dute lehentasuna. Horretan, pertsonari begirako laguntza zuzenak planteatuko ditugu, hala nola, errenta baxukoentzakoak, alokairurakoak... Etxebizitza problematikari begira ere jardungo dugu, gazteentzako eta ekonomia ahulekoentzako etxebizitza sozialak lortzeko.

Horrekin batera, zeharkako laguntzekin jarraituko dugu, eguneroko bizimoduan Mutriku bizitzeko herri eroso eta egokia izten jarraitzeko. Adibidez, irisgarritasuna edota aterpeak sortzea hartuko ditugu langai.

Bigarrenik, eguneroko gaiak garatzeko bezala herriaren etorkizunera begirako prozesuak burutzeko herritarrekin batera egin beharreko partaidetza prozesuei indarra eman nahi diegu herritarrek udalaren dinamiketan parte hartzen jarraitzeko: Auzo bilerak, aurrekontu partehartzaileak, herritarrekin topaketak...

Parte hartze prozesuetan hurrengo legealdian Hirigintza Antolamendurako Plan Orokorrak eta Portuko Plan Bereziak hartuko dute garrantzia, eta horietan herritarren iritzia nagusia ezagutuko dugu hurrengo urteetarako politikak zuzentzeko.

Hirugarrenik, hurrengo lau urteetan egin eta egiten hasiko diren egitasmo nagusiak komenduaren inguruan aurreikusten ditugu. Batetik, komendua bera birgaitzeari ekingo diogu, dagoeneko udalak lortu dituen 3 milioi euroak baliatuz. Bestetik, komendu ondoan herriko antzokia planteatuko dugu eta egiten hasiko gara, etxebizitza sozialak, aparkalekuak, herriarentzako lokalak, igogailua eta erresidentzia aurrean terraza zabala izango dituen eraikinean. Horrekin batera, irisgarritasuna hobetzeko lanekin jarraituko dugu, adibidez Gaztañeta auzorako igogailuekin, eta etorkizuneko ekintzak prestatzeko plangintzak egingo ditugu, mugikortasun- eta energia-planak esaterako.

Agintera iritsiz gero, xede horiek lortzeko bakarrik ala oposizioarekin elkarlanean jokatu duzue? Eta zein metodologia erabiliiko emaitzarik onenak lortzeko?

Maiatzaren 29tik aurrera herriko lehenengo indarra bagara, udala osatuko dugun alderdiei gobernu-taldean parte hartzea eskainiko diegu, aurreko agintaldi hasieran, 2019an, egin genuen moduan. Sinistuta gaude herria aurrera ateratzeko denok garela beharrezko. Elkarlana alderdien artean beharko da, baina herriko eragile eta pertsonak ere beharrezko izango dira gure ustez. Elkarlanerako modua asmatu egin beharko genuke elkarrekin lan egin nahi dugunon artean. Gu prest gaude horretarako.

Horretarako udal-gobernua zuzendu beharko dugu, eta

jendeak horretarako babesa eman diezagun gure egiteko modua eskaini nahi dugu, jendearen aurrean garen modukoak agertuta. Herritarrek badakite nortzuk garen eta nolakoak garen: entzuteko eta erantzuteko prest dauden herritarrak, gure bertute eta gure akats eta guzti, gauzak gaizki egiten ditugunean onartzeko prestutasuna izanda, gaiak zuzentzeko guztien ekarpenak jasotzeko gaudenak. Horixe nahi diegu agertu herritar guztiei.

Oposizioan geldituz gero, elkarlana eskainiko al diezue garaileei? Zein baldintzarekin?

Oposizioan geldituz gero, pentsamendu berarekin jarraituko dugu: herritar guztien eta eragile guztien elkarlana beharrezkoa dela herria aurrera ateratzeko eta, erakundetik eta gizarte mugimendutik, geure ekarpena egingo genuke, beti egin dugun moduan. Baldintzarik gabeko konpromisoa nahikoa da, lanerako konpromisoa eta dedikazioa. Oposizioa ez da geldik egoteko.

Nolako hobekuntzak egingo dituzue herritarrekin harremanak zuzenago, hobeago eta gardenago izateko?

Azken urteetan izugarri gehitu da udalarekin harremanetan jartzen diren herritarren kopurua. Sentsazioa dugu herritarrek udala hurbilago ikusten dutela eta hara ailegatzeko bideak eta moduak errazago topatzen dituztela. Hori berri ona da, baina, administrazioaren zurruntasunagatik eta egiteko moduak aldatzeko denbora behar delako, oraindik ere bidea dago egiteko.

Azken urteetan herritarrei informazioa helarazteko bide eta modu berriak sortu ditugu, eta aurrerantzean ere horiek elikatzen eta hobetzen egin beharko dugu lan, herritarrak ondo informatuta egotea beharrezkoa delako ondoren herritarrekin lanketak egin nahi badira. Arlo honetan web bidezko kanala hobetuko dugu, batetik herritarrek informazioa edukitzeko eta bestetik tramiteak errazago egin ahal izateko. Kexa, proposamen, iradokizun edota erreklamazio bakoitzari erantzun zuzen eta azkarra emateko modua lortu beharko da, eta hori lortzeko baliabide berriak baliatuko ditugu. Ahozko hartu-emanetatik eta ekintzetatik haragoko erantzuna ematen asmatu behar dugu.

Gardentasunean hobetzeko asko dugu egiteko, baina urratsak ere eman dira horretan, beharbada nagusiena udalbatzen online emisioa izanik. Udalaren funtzionamenduaren alde garrantzitsu hori ikusgai ipintzea lortu den bezala, udalaren erabakien aktak argitaratzea eta udalaren dokumentazio ofiziala eskuragarri izatea ere bultzatuko da hurrengo urteetan.

Alkatearekin topaketak antolatu nahi ditugu aldiro, hala nahi eta eskatzen duten herritarrek udal ordezkariarekin herriari buruzko berriketaldiak izateko eta kexuak, proposamenak eta iradokizunak modu zuzenean eta aurrez aurrekoan egin ahal izateko.

Guztia, mutrikuarrek bizimodu hobe izateko eta herritarrak herriaren etorkizunaren erakitzaile izateko.

EUZKO ALDERDI JELTZALEA

Ion Gambra Ibarzabal

Norberaren herriko alkate gai izatea erronka potoloa da eta ilusioz eta arduraz hartzen dut. Kanpoan ibili izan naiz urteetan, erakunde ezberdinetan lan egin eta esperientzia eta harreman asko pilatuz. Orain, jasotakoa Mutriku hobetzera bideratu nahi nuke.

Hurrengo legealdirako zeintzuk dira landuko dituzuen hiru ildo nagusiak? Eta bakoitzean jarriko duzuen xede edo helmuga?

Legealdi berrian etorkizuneko Mutriku nolakoa izatea nahi dugun pentsatu eta diseinatu beharra dugu, epe motzeko begirada eta politiketatik burua altxatu eta epe luzera begira jarri, proiektu estrategikoak garatuz. Eta nola ez, azpiegitura eta proiektu handietatik haratago, pertsonak erdigunean jarriz eta inor atzean utzi gabe egin nahi dugu hori.

Lehen ildo nagusi modura, Hirigintza Antolamendu Planaren berritzea aipatuko genuke. Egungoa zaharkitua dago eta ezinbestekoa da lehenbailehen horri heltzea. Gainera, orain arte Mutriku egin den parte-hartze prozesu zabalarenekin egin nahi dugu hori. Horri lotuta dago etxebizitzaren arazoa ere, legealdi honetan asko larritu dena. Ia ez da etxebizitza berririk eraiki eta gazteek sekulako arazoa dute merkatuan ez dagoelako etxebizitza bat erosteko edo alokatzeko modurik. Bigarren ildo nagusi modura ekipamendu publikoak aipatuko genituzke. Komentuan liburutegi eta interpretazio zentroaz gain, Bilduk hotel bat egitea proposatu du eta guk 18-35 urte bitarteko gazteentzako zuzkidura etxebizitzak proposatzen ditugu, alokairu oso merkeko apartamentu txikiak, gehienez 5 urtetarako izango direnak, gurasoen etxetik emantzipatu ahal izateko. Bestetik, eremu horretan bertan, aparkaleku bat eraiki beharra ere ikusten dugu. Futbol zelai ondoko aparkalekua laster desagertuko da, lurren jabea den konstrukturak etxeak eraiki nahi dituelako. Honek sekulako aparkaleku gabezia eta arazoa eragingo digu inguru horretan. Ez da epe motzean garatzeko moduko proiektua baina pausuan ematen hasi nahi dugu. Eta hirugarrenik, degradatutako eremuei ere heldu nahi diegu, Mijoako saneamendua eta bidegorria behingoz egin ahal izateko erakunde ezberdinen arteko kontsentsua lortzeko indar guztiak jarriko ditugu, Reyner eta Ondabarro eremuak ere birgaitu nahi genituzke eta Azkiaga inguruan, parke eder bat egiteko aukera ere aztertu nahi dugu, posible bada lur jabeekin akordio bat bilatu eta aurreikusita dauden baino etxebizitza gutxiago eraikitze eremu horretan.

Agintera iritsiz gero, xede horiek lortzeko bakarrik ala oposizioarekin elkarlanean jokatu duzue? Eta zein metodologia erabiliho emaitzarik onenak lortzeko?

Aipatutako proiektu hauek oso potoloak dira eta badakigu legealdi bakarrean denak lortu ezingo direla, baina norabidea zehaztu eta pausuak ematen hasi beharra dago, ezin dugu gehiago atzeratzen utzi. Hirigintza arloan, legealdi hau galdutako legealdia izan dela esango genuke. Aurreko legealdian udaleko hiru alderdiok adostu genuen hirigintza plana berritzeko prozesua martxan jartzea. Bilduk gehiago osoa izan du eta erraztasun guztiak ere bai baina

ez du prozesua hasi ere egin. Aurrez aipatutako proiektu askoren inguruan hiru alderdiok antzeko jarrerak ditugu eta akordioetara iristea ez da zaila izaten normalean, baina lehentasunak finkatzea da gakoa. Eta noski, garbi dugu herritarren parte-hartzeak ere gero eta handiagoa izan behar duela, iraganean gure herrian eman diren hainbat egoera berriro ez errepikatze.

Oposizioan geldituz gero, elkarlana eskainiko al diezue garaileei? Zein baldintzarekin?

Azken legealdietan txandakatuz ibili izan gara udal gobernuan eta denok ere ohituak gaude oposizioan egotera. Herritarrek dira bere bozken bitartez udal gobernuan zein alderdi egotea nahi duten erabakitzen dutenak eta guk normaltasun osoz aurre egin behar diogu egoera horri, horixe da sistema demokratikoa. Legealdi honetan oposizio oso lasaia eta eraikitzailea egin dugula uste dut. Pandemia ere tokatu da tartean eta udal gobernuari hasiera-hasieratik eskaini genion gure laguntasun guztia eta gai hau leia politikotik ateratzeko borondatea. Eta alkateak eskertu izan digu publikoki. Mutrikuarrek ezagutzen gaituzte eta badakite gure estiloa ez dela gogorra. Denok bizi gara herrian eta elkarren arteko harremanak zaintzen saiatzen gara. Legealdi berrian oposizioan geratuko bagina ere horrelaxe jarraituko genuke, herriaren alde lanean ahalik eta modurik eraikitzaileenean.

Nolako hobekuntzak egingo dituzue herritarrekin harremanak zuzenago, hobeago eta gardenago izateko?

Herritarrekin harremanak hobetzea eta hauen parte-hartzea aktibatzea gakoa eta lehentasuna dira guretzat. Legealdi honetan, batez ere pandemiak bultzatuta, aurrerapen handiak egin dira komunikazio sistema ezberdinak bultzatu eta udaletxeko informazioa herritarrei gerturatze. Plenoak online zuzenean ematen dira eta jende askok ikusten ditu eta oso pozgarria da hori, telefono mugikorraren eta sare sozialen bidez ere aplikazio eta bide berriak zabaldu dira... teknologia berriek aukera asko zabaltzen dituzte baina arriskuak edo gabeziak ere badituzte. Gure beldurra da herritar pasibo izatera ez ote garamatzen guzti honek, eta guk herritar aktiboak nahi ditugu. Herriko gaietan, herriko elkarteetan, herriko bizitzan inplikatzeko direnak. Ikuspuntu komunitarioa berreskuratu behar dugula iruditzen zaigu, bestela herritarrek agente pasibo, exigente eta aseeginak bihurtzeko arriskua dugulako. Eskakizunen epeen inguruan, legealdi honetan hirigintza arloan eman den arazoa dela esango genuke. Udal langileen ezegonkortasuna dela eta, langile aldaketa asko ematen ari dira eta hirigintza arloan oso nabarmena izan da hau. Honek prozedura eta epeetan atzerapen handiak eragin ditu eta baita herritarren kexak ere. Denon artean adostu genuen egoera honi irtenbidea eman beharra eta pausuak eman dira.

udal hauteskundeak ²⁰²³₂₀₂₇

BERDEAK EQUO Iñigo Aguirre Arrieta

Azken lau legealdietan Berdeak+Independenteak taldearen ordezkari izan ondoren, 2023 urteko hauteskundeetan ere zerrendaburu aurkeztuko da, oraingoan Berdeak Equo taldearen baitan. Hautetsi suertatzen bada, bostgarren legealdia izango du Mutrikuko Udalean.

Hurrengo legealdirako zeintzuk dira landuko dituzuen hiru ildo nagusiak? Eta bakoitzean jarriko duzuen xede edo helmuga?

4 legealdi ondoren 5. legealdia aurkezteko arrazoia nagusienetan hauetxek daude: Mutrikuko Arau ordezkotan egin behar den derrigorrezko eguneraketa eta Mutriku Portuko Plan Berezia. Bi jarduera hauek elkar loturik daude eta biak gure herriaren etorkizuna baldintzatuko dute zeharo. Asko daukagu jokoan. "Berdiak" han egon nahi dugu gure herriari begirada berri bat eskaintzeko borondatearekin. Ingurumenarekin benetako elkarkidetzat landu, ondarea babestu eta publikoa denaren alde lan egitea gidatuko dute gure ahaleginak. Mutrikuko herriak bere ingurumenarekin izan duen oreka galzorian dago. Gure testuinguru klimatikoak premiazko aldaketa bat eskatzen du. Ingurumenak bazter baten baino, zeharka Udaleko arlo guztietan kontutan izatea daukagu xede bezala. Baita herriko ekonomian ere.

Agintera iritsiz gero, xede horiek lortzeko bakarrik ala oposizioarekin elkarlanean jokatuko duzue? Eta zein metodologia erabiliko emaitzarik onenak lortzeko?

Dauzkagun xede horiek benetako borondatea daukan edonorrekin lantzeko prestutasuna daukagu. Udalean presentzia eukitzea da gure oinarritzko helburua. Agintera iritsiz gero oposizioarekin kontatuko genuke dudarik gabe. Planteamenduen trukaketa eta akordioen bilaketa nahiago ditugu gehiengo absoluto batek eskeintzen dituen abantailak baino.

Oposizioan geldituz gero, elkarlana eskainiko al diezue garaileei? Zein baldintzarekin?

Aurreneko legealdi honetan elkarlana eskeini diogu agintean dagoen taldeari. Sinatutako akordiorik gabe eta gure planteamenduak defendatuz. Honek gatazka eta tentsioa une batzutara eraman gaitu alderdi guztioi. Batzutan akordietara iristeko gai izan gara. Beste batzuetan gai konkretu batzuk kolonkan gelditu dira ezer lortu gabe. Azken honek nahiko atsekabetu gaitu. Hurrengo legealdian, ordezkaritza lortu eskero, gure planteamenduak irmo defendatzen jarraitzeko borondatea daukagu eta dagoen indar korrelazioarekin akordioen bilaketa izango da berriz ere gure lehen aukera. Beti ere aurrera egiteko borondatea badago. Beste taldeak bezalaxe, gu ere ez gaude denbora galtzeko.

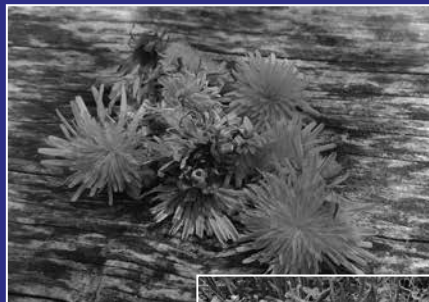
Nolako hobekuntzak egingo dituzue herritarrekin harremanak zuzenago, hobeago eta gardenago izateko?

Udal barneko gestioan transparentzia eta herri partaidetzaren sakonketa aldarrikatuko dugu, orain arte egin dugun bezalaxe. Udalaren webgunea eta kanal ezberdinak iruditzen zaizkigu transparentzia arloan gehiago sakondu behar ditugun tresnak. Herritar guztiok partaidetzarekiko sinesmena areagotu beharra daukagu eta guzti hau eraginkortasunetik bakarrik lor daitekeela uste dugu. Hau da, benetako partaidetza batetik gauzak aurrera egiten dezaketela jabetu behar gara. Eskakizunen erantzun epeak murrizteko barita majikorik ez daukagu. Teknikarien eta ordezkarien arteko elkarlana ezinbestekoa da gai larri honi aurre egiteko.

XARABE ETA XABOI IKASTAROAK

Amalda Biobotanikako Aiora Urbieta kidearen eskutik xarabe eta xaboi ikastaroa jasotzeko aukera izan zuten mutrikuarrek joan den hilabetean. Ikastaroa *Hitzez Elkarteak* antolatu zuen, eta guztira hamasei lagunek hartu zuten parte. Goizean, udaberriko landare eta loreekin xarabea prestatzen ikasi zuten, horien artean katarroari, biriketako arazoei eta eztarriko minari aurre egiteko xarabeak. Horrela, Zain-belarra, Biri-belarra eta Ezkaia erabili zituzten. Ordea, sendatze prozesuan prebentzioak, deskantsuak eta elikadurak duen garrantzia azpimarratu ziren Aiorak. Arratsaldean, berriz, xaboi ikastaroan murgildu ziren. Segurtasuna bermatzeko betaurrekoak, eskularruak eta musukoa erabili zituzten, eta aireztapen oneko espazio batean egiteko aholkua jaso zuten. Horrez gain, xaboiak egiteko pauso guztiak errespetatu eta tenperatura egokia mantentzearen garrantzia azpimarratu zen. Hori horrela egingo ez balitz ez litzateke saponifikazioa burutuko. Egun guztiko ikastaroaren ondoren parte hartzaileak gustura gelditu ziren: hurrengoan gaia sakontzeko gogoz.

ABIAN DA MUTRIKUKO TRIBIALA

Urte beteko lan eskerga eta gero, ia 1000 galderarekin prest eta jokatzeko moduan dago Mutrikuko tribiala.

Lau kategoriatan banatu dira galderak: *euskarak bustitako lurra, historia eta istorioak, herri naturazalea eta kirolzalea eta herri bizia*. Galdera orok du zer ikusia Mutrikuko herriarekin, helburua hasieratik Mutriku gehiago ezagutzea eta berari buruzko ondarea biltzea izan baita.

Lehen partida jokatzeko aukera www.mutrikutribiala.eus web gunean dago. Web orriara sartu bezain pronto aurrez aurre topatuko duzu partidari dagokion lotura; bertan klik egin eta aurrera! Galderak ondoen eta azkarren erantzuten dituztenekin sailkapena osatuko da, eta partida amaitzen den azken egunean lehen postuan dagoena izango da txapelduna. Web orrian edonork dauka partida bat sortu eta partekatze aukera eta baita online jokatzekoa ere.

Lehen partida honetan, irabazleari Mutrikuko mahai jokoaren ale bat oparituko zaio sari gisa, eta beste bat banatuko da parte hartzaile guztien artean. Momentuz, mahai jokoaren ale hauek herriko toki esanguratsuetan soilik banatuko diren arren, udazkenetik aurrera egongo da herritarrek eskuratzeko aukera.

SATURRARANGO KARTZELA TELEBISTAN

Telebistako Cuatro katean Iker Jimenez kazetariak gidatzen duen Cuarto Milenio saiokoak Mutrikun izan ziren Saturraranen egon zen emakumeen gartzelaren inguruko gaia lantzen. Irudiak hartu eta elkarrizketak egiten jardun zuten gure herrian, eta horretarako gure herrian gai horren inguruko informazio zuzenena duten herritarrengana jo dute. Saiotan parte hartuko dute amarekin batera gartzelan egon zen Mari Camposek eta Arantza Ugartek, Javier Basterretxea Txordorekin batera urtetan eta urtetan gaia lantzen ibilitakoa. Beraiekin batera, Karnele Antxustegi ondarrutarrak, ondarrutarrek gartzelan zeuden emakumeei emandako laguntzaz, eta Christine Martinezek, gartzelan zegoela amari umea lapurtu zioteneko lekukotasuna agertuz, parte hartuko dute saioan.

Mutrikun gai hau gogoratzen jarrai dezagun ikustekoa izango da saioa: ekainaren 4an, Cuatro katean, gaueko bederatzi eta erdietatik aurrera.

JON ALDALUR, PSE-EE PSOE-REN HAUTAGAIA

Hautagaiak dioenez, datoen lau urteak erabakiorrak izango dira Mutrikuko etorkizunari dagokionean. Aurrean dauden erronkak asko eta handiak dira: orokorrean, arazo demografikoa, aldaketa klimatikoa, transizio digitala eta energetikoa, eredu industrial eta turistikoa lantzea, genero-berdintasuna, emigrazioa, hezkuntza, etxebizitza, eta beste hainbat.

Hori guztia txertatu behar da eguneroko udal kudeaketan, herriko berezitasunak eta proiektuak gehituz, alegia, nolako gizartea eraikitzen jarraitu nahi dugun pentsatuz. Horrek, etengabeko eztabaida batera behartzen gaitu, egoera aldakorretara egokitzeko. PSE-EE PSOE alderdiaren iritziz herri mailan eragin gehien eduki dezaketen gaiak hemen daude garatuta: <https://www.socialistasguipuzcoanos.com/jon-aldalur-encabeza-la-candidatura-a-la-alcaldia-de-mutriku-eu.htm>

ITSAS ZAINDARI SENTSIBILIZAZIO KANPAINA

MATER, Gipuzkoako ingurumen hezkuntzako berrikuntza zentroa eta era berean itsasontzi museo ekoaktiboa dena, planetarentzat jasangarriagoak diren ohitura berriak eta erantzukizun kolektiboa sortzeko lanean ari da. Helburu horren barruan sortu da ITSAS ZAINTZA SAREA. Gipuzkoako Foru Aldundiaren laguntzarekin, itsas eragileen sare bat sortu da, itsas inguruneari buruz duten ezagutza guztiaren balioa nabarmentzeko eta itsasoaren zainketaren erreferente bihurtzeko. Deialdia irekita dago eta Deba ibaiaren arroan hainbat erakundek (Naturgura, Begi Bistan, Yako Surf Eskola) bat egin dute dagoeneko ekimenarekin, eta modu kolektiboan kontserbatzeko konpromisoa hartu dute.

Horretarako, ITSAS ZAINDARI jardunbide egokien eskuliburu bat sortu da, aldaketa-prozesuan lagunduz eta bidean gozatuz. Elikaduratik, hondakinetatik, aurrezpenetik eta naturalizaziotik hainbat jardunbide egoki aurkeztu dira, egunerokoan eskura

daitezkeen eta hobekuntza eta eraldaketa-planean sartzen joan daitezkeen adibide zehatzekin. Gainera, ohitura bakoitzak erakusten du non eragiten den planetaren hobekuntzan, kutsaduraren edota berotze globalaren aurka borrokatuz.

HERRIAN MURAL BERRIAK

Aspaldiko urteetan herriko txokoak irudi bitartez apaintzen joan dira. Arte Eskolako pintoreek lehenago ere txukun-txukun utzi zituzten honakoak: Atxukale, errepide azpiko tunela edota Goiko plazatik frontoira doan pasabidea. Itsas gaiak eta herriko ofizio zaharrak hartu zituzten haietan pinturetarako arrazoi. 2023 urte honetan, Berdel Egunaren 25. edizioa gogoan hartu eta herrian hain seinalatua den jaia betierekotzeko murala egin zuten, hiru piezatan pintatua. Berdel Egunaren aurretik ikusgai dago murala Kofradiako eraikineko aurrealdeko paretean.

Ikastolako patioko horman ere herriaren irudiz osatutako mural baten bitartez umeen jolas-ingurua apaindu nahi izan zen, horma osoa zuri-zuri pintatu gabe.

Arte Eskolako kideek egindako mural horiez gain, herrian beste lau mural egin dira herriko beste horrenbeste paretetan. Kasu honetan, Kanteratzen, San Miguel kalean zubiaren parean, Hotel haundin eta Altzibar kale hasieran Euskal Herri mailako artistak ekarri ditu Udalak horma horietan beraien proposamen artistikoak burutzera.

Andoni "Olabarro"

Senide, lagun, adiskide, lankide ohi, eta herritar guztioi,

Rosina eta seme-alaben izenean gure eskerrik handienak adierazi nahi dizkizuegu egun hauetan jaso ditugun maitasun adierazpen, erantzun bero eta goxo guztiengatik.

Eskerrik asko bihotz bihotzez.

ZIRIAKO ANDONEGI

MIKROIPUIN LEHIAKETA 2023

HELDUEN MAILAKO IRABAZLEA

Galaia

Zalantzak izan zituen zein sexu zuen gustukoago aukeratzeko orduan. Baina emakumeekin hobeto moldatzen zela ohartu zen. Behin hasierako herabetasuna ahanztita, haiekin adeitsua izaten ikasi zuen. Seigarren zentzu baten bidez ulertzen zituen. Beste sexuarekin elkarbizitzarako trikimailuak ikasi zituen loreak, bitxiak edo halako baliabide faltsurik erabili gabe. Noizean behin, makillaia pixka bat oparitura, nahikoa zuen.

Alargundutako ama eta ahizpa zaharrendandik jakinduria handia jaso zuen aurretik. Eta lorez-lore ibiltzeak bizi sentiarazten zuela konturatu zen. Espektatiba handiegirik gabe eta heldutasunez jokatz, jada bazekien zer eskatu ziezaiokeen beste aldeari.

Bere gremioa, mende berriko galaiz osatua aurkitzen dela konturatu da gaur.

Oso erromantikoak direlako tanatopraktikoak.

Trigo Legorburu Arregi

GAZTEEN MAILAKO IRABAZLEA

Azken hegaldia

Hiru urte dira jada ama joan zenetik. Itsasertzeko harri batean eseri naiz lasaitasun bila. Azkar ilundu da zerua, euri tantak poliki-poliki nire aurpegia kolpatzen hasi dira. Pixkanaka zapatetako zulo txikietatik euria nola sartzen zaidan nabaritu dut. Brisa hotzak aurpegia zorrotz kolpatu dit alde egiteko eskatzen didaten oihiak izango balira bezala, baina alde nora?

Amak txikitan kontatzen zidan bai, mundu zoragarri hartaz, bizitzak hegala ematen zizkion unean, bera haraxe joango zela esan ohi zidan. Aspalditik nenbilen nireen bila, baina uste dut aurkitu ditudala, bi pausu falta zaizkidala ama berriro ikusteko. Orain bizitzako erabaki gogorrena edo azkena hartzeko balantzan aurkitzen naiz.

Ama?

Aimar Andonegi Lekube

MUTRIKUAR ONENAREN SARIA

Adio...

Zureko kaxa baten bildurik apartamentuko sarrera gurutzatu duzunean, malkoek lausotu didate ikusmena gogorapenen eremuan bilduz.

Oraindik nerabe, gorpuzkera horrek erakarri ninduen maiteminduta utzirik. Hain liluratuta utzi ninduzun, pentsatu gabe ere, eguneroko urratsek zureganako ildo jarraitzen zutela, pare gabeko edertasun hori begiestera.

Zein ilusio, zein poz, apartamentu honetan babes hartu zenuenean. Arratsaldero jartzen zinen nire besoen artean, soinaren zirrikitu guztiak araka zitzaten nire hatz puntetik, zure intziria nire irudimenekin airean txirikordatzea lortu arte.

Leihotik agurtzean, "Anartz bahi-denda" idazkuna zuen furgonetara sartu zaituzte. Etxegabetze-agindua ekiditeko utzi behar izan zaitut, egoera ekonomiko hobeago batean elkartuko garen esperantzarekin. Barkatu, ene bihotzeko harpa!

Joakin Larrañaga Arkotxa

APALLU
ITURGINTZA

Telf.: 600 316 381 - 943 02 98 61
San Agustín, 3 - Mutriku

apallu@apallu.es

www.apallu.es

Camping
Galdona

JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserrria

eguneko menua
daukagu

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

Mari Kruz eta Jose Luis Isasi Beheko aiton-amonak

Mari Kruz Aldalur Alkorta eta Jose Luis Arrieta Iparragirri elkarriketa egitea pentsatu genuenean, Jose Luis makal xamar zebilenez, bururatu zitzaigun Izaro biloba izan zitekeela, lasaitasunez eta denboraz, elkarriketaren egile. Proposamena onartu zuen, eta hona aiton-amonakin izandako elkarriketa.

Noiz eta non jaio zineten, eta nolako umezaroa izan zenuten?

MK: Nahiz eta gurasoak Ondarroan bizi ziren, ni hemen, Isasi Behekoan, erditu ninduen amak 1942ko otsailaren 22an. Gutxira, gurasoek Ondarroara eraman, baina ama hiru urte nituela hil zitzaidanez, izeba-osabekin "Kalehandira" eraman ninduten eurekin bizitzera. Lasterrera amonak deitu, eta denok baserrira etorri ginen bizitzera. Osaba-izebek ez zuten umerik eta neu izan nintzen euren ume, eta haiek nire guraso. Oso maitatua sentitu nintzen.

JL: Ni 1933 urtean sortu nintzen Errotaberri Goikoan. Bederatzi anai-arrebatatik bigarrena. Gerra denbora eta ondorengo urteetan txirotasuna zen nagusi alde guztietan, eta gogoan dut laster joan behar izan nuela Ondarroara aitarekin sos batzuk ateratzera, bertara porturatzen ziren hiru ikatz-ontzi deskargatzera: "Kasimira" zuen izena haietako batek.

Eskolarako ordua iristean, nora bideratu zintuzteten?

MK: Lehenengo aukera Etxe-Txiki baserriko eskolara bideratzea izaten zen euskaraz egiten zelako. Hantxe jardun nuen Felipa maistrarekin nire lehenengo urteetan, irakurketa eta numeroak ikasten, eta, nola ez, errezoak eta "dotriña". Samielako monjetara izan zen hurrengo pausua, baina egun batez, etxean galdetu zidatenean zer ikasi nuen, eta nik "Cara al sol" falangisten himnoa erantzun, hurrengo egunetik Ondarroako Antzosolo ikastetxera eraman ninduten —orain lehen

errotanda dagoen lekuan ezkerretara—, eta han jarraitu nire ikasketak.

JL: Nik ikasi nituen guztiak Etxe-Txikiko Feliparekin ikasi nituen: letrak, numeroak eta errezoak.

Gerra inguruan bizi izandako oroitzapenik ba al duzue?

MK: Ez nuen gerrarik bizi izan, eta soilik gerra osteko eskasiaz gogoratzen naiz apur bat, baina ez gehiegi, baserrian beti izan dugulako aukera gehiago bertako jakiez baliatzeko.

JL: Gogorapen lausoak ditut, hiru urte besterik ez bainuen gerra hasi zenean. Jabetzen naiz arratsalde batez amarekin jardun nuela baratzen, eta gau aldera auto eta kamioi ilara etengabea pasatzen hasi zela baserri aurretik Ondarroarantz; ihesean omen, Francoren tropak hurbil zirelako. Beldurrak eraginda, Errotaberri Beheko aitonak besoan hartuta, Illunbe baserriko pikondo baten babesean igaro genuen gaua. Hurrengo egunean bueltatu ginen baserrira ezer nabaritu gabe.

Saturrarango kartzelaren berri genekiena, jende asko zegoela ate-sare handi baten beste aldean, baina ezer gutxi gehiago. Soilik baserri aurretik, asto batek tiratutako karro baten, hildakoak euren zerraldoetan eramaten zituztela Mutriku aldera.

Nola gogoratzen dituzue zuen lehenengo lanak?

MK: Emakumeok etxeko lanez gain, beti izan dugu zer eginik baserrian. Ezkondu ondoren, senarrak fabrika lan egiten zuenez, berdin jarraitu nuen baserria aurrera ateratzen. Ondarroan jostorratza eta haria dantzatzeko ere ikasi nuen, eta makina bat arropa prestatu nituen etxekoentzat. Musu-trukeko lanak.

Poztekoa da gaur gizonezkoak etxeko lanetan parte hartzen ikustea, baina, badakizue, oraindik ohiturari jarraituz, nik neuk egiteko bulkada izaten dut ontziak garbitzeko orduan, adibidez.

JL: Arestian aipatu dut Ondarroako portuko ikatz-deskarga lanak izan zirela diru apur bat izateko etxerako. Bestela, baserriko lanak, adinen araberakoak, ziren gure ekintza garrantzizkoenak; handik atera behar baitzen gure familia handia aurrera. Ofizioen bat ikastea ere komeni, eta soldaduska aurretik Ondarroako Leon Lekueren aroztégian ere ikas-truke jardun izan nuen urte eta erdiren bat. Lehenengo soldata garbia soldaduska ondoren izan zen, Eibarko "Alfa" enpresan lanean hasi nintzenean. Lehengo urte haietan, negu zein uda, motorrean egiten nituen eguneroko bidaia. Hala ere, kanpoko lana bukatu ondoren, etxekoekin jarraitzen genuen: esnea eta barazkiak Ondarroan saldu, abereak gobernatu...

Soldaduska aipatuz, Burgosen egin nituen instrukzioak hilabeteak eta, ondoren, Donostiako ospitale militarra izan nuen destino bezala, kirofanoen sailean. Gogorapen onak ditut, eta askotan esan izan

Eugenio Alkorta maiorazkoa, Jesusa Basurko Errotaberri Behekoa, Mari Kruz eta amona Manuela Alzibar

TXIMAK
ILEAPAINDEGIA

Eva Ibarrola Urreisti
Jose Mª Alzibar 18 · 20830 MUTRIKU
ileapaindegia tximak@gmail.com

Tel. 943 19 92 26

dioi neure buruari, aukerak izan banitu mediku karrera egingo nuela. Anekdotak bezala, arratsalde batez, monjei abisatuta, hiru lagun ateratzen ospitaleko erromeria batera. Dantzan ari ginelako, musika gelditu eta megafoniarekin: "orden de que los sanitarios del hospital militar se presenten urgentemente en sus puestos". Emakume bat larrialdietara eramane zuten, eta guk neskek utzi eta korrika ospitalera.

Mijoa erreka baserri albotik pasatzen zen lehen. Inoiz egin al duzue bertan arrantzan?

MK-JL: Ur garbiko erreka zen hau, eta, jakina, arrainak ere baziren. Ezkailuak eta aingirak harrapatzen genituen. Mendiko aldetan gora ere egiten zuten aingirak ur meharren bidean. Palangana eta sardexka ez ziren erreminta txarrak arrantzarako. Errekako ura kutsatu izan denean, aingira hilak ikusi izan dira.

Gogoratzen al duzue auzolanean egindako lanik?

MK-JL: Zelaietako zenbait lan auzolanean egiten ziren baserri batekoak besteari lagunduz. Hala nola ohikoak ziren garia, garoa eta belarrak ebaki eta metak egitea elkarrekin.

Dena lana ere ez en izango ba! Jaiak ere biziko zenituzten...

MK-JL: Bailarako San Jeronimoak beti izan dira garrantzizkoak, ez soilik ingurukoentzat, Mutrikuetik eta Ondarroatik jende asko etortzen zen. Erroskilak, jolasak, herri-kirolak, meza ahaztu gabe, jakina; baina garrantzizkoena erromeria izaten zen. Antolatzaileak prestuak ziren batzuk trikiti soinuak aurreratzeko.

Azken hamarkadetan indar handiz heldu zitzaion berriro jaiari. Zure aitona, buru belarri jarduten zuen, eta omenaldi xume baina hunkigarri bat ere egin zioten 2009an.

Galdetu aitonari bere ibilerak Antzomendi baserrian igandero egiten ziren erromerietan eta ondorengo Kurpitxa eta Arantzamendirainoko neska-laguntzak.

Jose Luis Arrieta Iparragirre

JL: Sekula ez naiz joan aipatu dituzun baserri horietara; beste batzuetara bai, baina zuen aurrean isilik egotea hobe.

Amonak dio, bera gazteago izanik, ez zela Antzomendira joaten; trikitiari infernuko hauspoa deitzen ziotela abadeek, neska-mutilek arrimatuta dantzara bultzatzen zituelako, eta zinemara joatea zela igandeetako euren adinekoen ohitura. Dena den, berari ere lagundu izan ziotela mutilek baserrira; ohikoa zen. Mutriku eta Ondarroako jaietara ere joaten ginen.

Aitona, kirolak praktikatu al duzu?

JL: Gure denboran ez zegoen gaur dagoen aukerarik kirola praktikatzeko, baina Mutriku Futbol Taldean jokatu izan nuen eskuineko aurre hegalean; hor nonbait dut federazioko 1956-57ko denboraldiko karneta. Baina ez pentsa gaurko egoeran zegoela orduan zelaia: lokatza zen ugari, eta baloia mugitzeko nahiko lan egin behar zen partida askotan. Harri jasotzen ere egin izan ditut, hemen auzoan, saiotox batzuk.

Nolakoa izan zen ezkontza eguna, amona? Nolako ezteiak ospatu zenituzten?

MK: Ai...! Oso-oso polita. Egun berezia izan zen niretzat.

MK-JL: 1964an ezkondu ginen Ondarroako Arrigorri. Eta otoruntza Debako Monreal hotelean izan genuen, orduan luxua zen oilaskoa tarteko. Musika, dantza eta edari ugariarekin igaro genuen arratsaldea, eta gauen Bilbon hasi genuen gure ezteibidaia. Gaua hotelean igaro, goizean jaiki eta lehenengo lana, txintxo-txintxo, mezatara joatea izan zen. Nik sekula ez nuen irten herri ingurutik, semaforoak zer ziren ez nekien, eta eskerrak aitonari, ez ninduten harrapatu autoek. Hurrengo egunean abioian Madrilera. Hainbeste aldiz entzuna genuen Madril hartako kaleak ez zitzaizkidan hainbeste gustatu. Izan ginen zine eta antzokietan, eta liluratuta gelditu nintzen. Bueltakoa trenez, Zaragozara, Pilarreko Amari bisita egin, ondoren Iruñara, eta Donostiara. Hara gure zazpi eguneko ezteibidaia.

Bueno, amona, nik eta Kalaputxiko irakurleek gehiago ere jakin nahi dugu. Nola ezagutu zenuten elkar? Lehenengo muxua...?

Inguruko baserriko neska-mutirik Errotaberri Behekoa genuen jolas-leku. Soka-saltoan, ezkuta-baleka, futbolekin eta asmatzen genuen guztietan elkarrekin izaten ginen, adinari garrantzirik eman gabe, beraz betidanik ezagutzen genuen elkar, eta bere arreba, izeko Pilar, oso lagun mina nuen.

Adinez aurrera, hemeretzi urte nituen nik eta berak hogeita zortzi, tartean Lekeitioko neska, nire laguna, beste mutil hura..., kontatzen oso konplikatuak sentimenduak tartean sortzen direnean. Kontua da, egun batez, motorrean eramane ninduela etxera, eta hurrengo baten zinemara gonbidatu. Orduan esan zidan nitaz gustatzen zela, eta ea elkarrekin hasiko ginen. Jakina, baietza izan zen erantzuna.

Muxu kontua... Horrelakorik galdetzea ere! Heuk kontatzen al didan heure konturik? Beno, zerbait esango dinat ba: ez naun gogoratzen edo ez dinat gogoratu nahi nola gertatu hunan, baina ondorengoak garbi zeuzkanat. Etxera sartu nintzenean ezin zitzaidan burutik kendu une hura, eta aste guztia igaro ninan gogorapen harekin. Hurrengo ikusten ginenean, zer esan behar nionan? zein aurpegi ipini?... Zeharo lotsatuta sentitzen nindunan. Horra gure sekretuak. Hik lotsarik sentitu al dun inoiz?

Uzuri
RPS 183/12

ELGOIBAR - DEBA
optika audio

DEBA, Ostolaza 7 - Tel. 943 19 21 92
ELGOIBAR, San Frantzisko 21 - Tel. 943740359

POTERO

DENDA.....943603643

OKINDEGIA.943604512

Lehengo eta oraingo izenak: Galdona eta Galdua

Mutrikun ezaguna da «Galdona» izena: auzua edo baillaria, bertako baserrixa, Goiko Plazako etxe dotoria eta, jakiña, baitxa aspalditxik datorren abizena ere. Auzua eta baserrixa izentatzeko, behiñik behin, mutrikuarrek «Galdua» (edo «Galdoa») izena erabili izan deue. Idatziz, baiña, gitxitxan ikusi degu izen hori; zer dala-eta?

ESANAHIXA

Euskal Herrian gure abizen eta toki-izenen esanahixa ezagutzeko zaletasun haundixa do. Ixa-ixa kirol nazionaltzat hartu leike. Ba-tzuek, umorez, hori azaltzeko esaeria ere asmatu deue: euskaldun bat nun, filologo bat han.

Galdona izenak oiñarrixan erromatarren sasoiko antroponimo bat dauka, pertsona-izen bat.

Batzuen ustez *Calidius* (edo *Calidus*) izena do hor. Gero, jabetza adierazten doan *-ona* amaieria hartuko zoon: (*villa*) *Calidona* 'Calidius-en etxia'. *Calidona* > *Caldona* > *Galdona*.

Beste batzuek, berriz, *Caldonus* gizon-izenaren emakumeentzako forma ikusi deue hor: *Calidona*.

Galdonaren pareko beste bi izen ezagun ekarriko ditxut hona: *Arrus* pentsona-izenetik (*villa*) *Arrona* 'Arrus-en etxia' eta *Cestius* (*Cestus*) izenetik (*villa*) *Cestona* 'Cestius-en etxia'. Hara hor gaur egungo Arrua (Arroa, euskera estandarrian) eta Zestua (Zestoa) izenen azalpena.

ETXE-IZENA EDO ABIZENA?

Kontu ezaguna da Euskal Herriko etxe askok abizena edo apellidua sortu deuela. Horrezaz gaiñera, aspaldi, baserri baten jabiak edo errenteruak aitzaren abizena erabili biharrian etxeko izena hartu zeiken abizentzat. Etxiak ematen zigun izena edo ezizena. Mutrikun ere berdin-berdin.

Tradizioz, Mutrikun, administraziozko dokumentuak idazteko hizkuntza ofiziala erderia izan da. Benetan xelebria, kontuan hartzen badegu herritar gehixen-gehixenak euskaldun hutsak zirala.

Horrek ikuspegi distorsionatua ematen digu; izan ere, norberaren herriko eskribauek eta parrokuak "ondo" idazten zitxuen betiko izenak (etxe-izenak, abizenak...). *Ondo* erderiaren ikuspegitxik, betiere.

Exiga esan, herrixari lotutako dokumentu batzuetan forma "erlajatuaguak" topatu geinkez (kontu-liburuak eta zirriborruak esaterako), baiña are ikuspegi zabalagua emango digue beste herri batzuetan sortutako dokumentuek. Hemen, bi adibide:

1549. urtian Maria de Balentina izeneko ume bat bataiatu zeuen Lekeitxion, bataio-agirixan amaren izen-abizenak agertzen dira: Maria Peres de Galdoa. Mutrikuarra zan. Sasoi hartan ezezaguna egingo zakuen lekeitxiarrei Mutriku aldeko abizen haura, eta, jakiña, ahoz erabiltzen zeuen forma jasoko zoon bataio-agirixa idatzi zoon parrokuak.

Lekeitxion segitxuta, 1593. urtian, eskritura baten beste mutrikuar batek parte hartu zoon, *Inesa de Elorriaga Galdoa*

Galdoa baserrixa

andriak. Beste bi modutan agertzen da: *Ynessa de Helorriaga* y *Galdoa* eta *Ynesa de Galdoa*. Mutrikuko bataio-agirixa kontsulatuta (1556) bere izen-abizen "ofizialak" agertu zakuz: *Ynesa de Galdona y Elorriaga*.

Horrek garbi erakusten digu gauza bat: Lekeitxioko abadiak eta eskribauek ez zeuela ezelako problemarik euki *Galdoa* idazteko. Mutrikuko abadiak, berriz, "ondo" zakixan abizen hori idazten, eta ez herrixak esaten zoon bezela!

GALDUA BASERRIXA ETA EZIZENAK

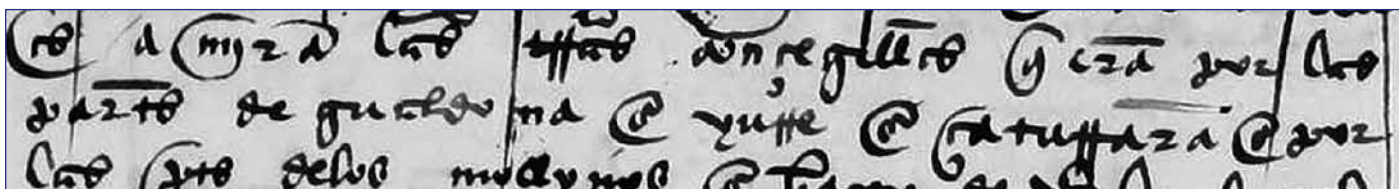
1504. urtekua da Galdona izenaren lehelengo aipamena: "*las tierras conçeçiles que eran por las partes de Gualdona e Yurre e Çaturrarán*".

Aspaldikuak ditzugu, beraz, *Galdona* edo *Galdua* baserriaren lehelengo lekukotasunak, baitxa *Galdona* abizenarenak ere.

Gorago emandako arrazoiengaitxik, eskribauek eta eleizakuek joera kontserbadoria euki deue abizenak idazteko orduan, baitxa etxe-izenak idatziz emateko orduan ere. Hori dala-eta nekez dokumentatzen dira *Galdoa* eta *Galdua* formak, nahi eta ahoz segurutik barra-barra erabiliko ziran.

Hona hemen XVIII. gizaldixaren erdialdetik aurrerako lekukotasunak: *el de Galducoa* (1742), *ynquilino de Galdua* (1748), *caseria de Galdoa* (1751), *Galdoacoa* (1752), *heredad de Galdoacoa* (1759), *el de Galdoa* (1763), *en el [partido] de Galdua* (1788), *Fraisco Galdua* (1847), *Galdua* (1928, 1940, 1951).

Seiñaltatzeko modukua da 1847. urtian dokumentatutako "Fraisco Galdua" izena. Galdua baserrikua izango zan Frantzisko

Lehen aipamena

haura, eta Fraixko izen ez-ofiziala agertzen zaku baserri-izenarekin batera, azken hori ezizen bezela.

Gaur egun ere oso normala da etxe edo baserri jakin baten bizi dan baten bat izentatzeko egitura hau erabiltzia: *izena+etxe-izena(+ko)*. Konparazio baterako: *Tomas Galduako*, *Tomas Galdona*, *Maria Galduako*. Eta bide beretik: *Kontxa Leizarrengo* edo *Pedro Ziñuako*.

OIÑARRIXAN GALDUA/GALDONA IZENA DAKAEN TOPONIMUAK

1461. urtian *Galdaondo* izena dokumentatzen da Mutrikun. Etxe-izena, auzua edo abizena baiño lehenagoko aipamena da gaiñera. Saturraran aldia izentatzen zoen. Gaur egun ez do bizirik izen hori, nik behintzat ez det jaso.

Galdaondo forma da gehixen dokumentatzen dana: 1461, 1547, 1566, 1576, 1595 eta 1610. urtietako dokumentazian topatu degu. Baiña 1615. urteko eskritura baten aldaera interesgarri batekin egin degu topo: *puesto de Galdoondo*. Hara hor, forma osua!

Galdaondo edo *Galdoondo* izenen oiñarrixan *Galdoa + ondo do* (*Galdoondo* > *Galdaondo*). Azken baten Galdua auzotik hurre do *Gald(o)aondo*.

Paper zaharretan beste izen eder bat topatu det: *Galdo(n) abelar*. Honek dira aldaerak: *Galdona velaar* (1535), *Galdo-nabelaar* (1535), *Galdonabelar* (1543), *Galdona belar* (1543), *Galdona belar* (1556), *Galdoabelaar* (1609). *Galdo(n)a+belar*, beraz. Bigarren elementu horrek ez dauka zerikusirik bedarra-ekin, beste “belar” bat da horkua: “frente, fachada, cara, parte delantera”.

Beste bi toponimo edo toki-izen ere ekarri nahi ditxut hona: batetik “*Galdoaldea*”, gitxitxan dokumentatzen dan arren, osaera garbixa daukana: *Galdoa + aldea*. *Galdualdia* (1846) eta *Galdua Aldia* (1951); eta, bestetik, “*Galdoamendia*”. XIX. gizaldixaren hasieratik behintzat ematen zako izen hori auzuari eta mendixari. Hona hemen aldaera batzuk: *Galduamendi* (1814, 1817, 1850, 1865, 1905), *Galdonamendi* (1996, 2000, 2001), *Galdona-Mendi* (1951), *Galdua-mendixa* (2002), *Galdoamendi* (2010, 2019). Gaur egun bizi-bizirik do izen hori: *Galduamendi(xa)*.

GALDONA ETXIA, KALIAN

Galdona abizenekuek XVII. gizaldixaren bigarren erdialdian jauregi-itxurako etxe dotoria altzatu zeuen Mutrikuko Txurruka plazan. Han eta hemen irakurri leike Sevillan jaixotako Juan Galdona Muñozek eraiki zoala etxe ezagun hori, baiña itxura danez, bere aitxak –Juan Lopez de Galdona kapitaiñak– eman zoen eraikitzeke agindua.

1665. urteko eskritura baten eraikitzen ziharduen etxe hortako hargintzako obren deklaraziua irakurri leike. 1666. urteko beste eskritura baten, berriz, egur-lanetarako aztertzaillak izentau zitxuen, baina ordurako hilda zauan Juan Lopez de Galdona. Badirudi, beraz, haren semiak amaitxu zoala *Galdona* jauregixa.

Dokumentuetan galdonatarren etxia izentatzeko *casa torre*, *casa solariega* eta antzekuak aitxatzen dira, izan ere jauregi itxurako kale-etxe dotoria da.

Otsaillian, Barrenkaleko Olazarra jauregixaren berri eman gendunian, azaldu gendun, 1692. urtian, Olazarra etxia eraikitzeke eredu edo modelotzat hartu zeuela Goiko plazako Galdona jauregixa.

Etxe horri *Karterokua* edo *Karteronekua* ere esan izan zako XX. gizaldixan, herriko postaria bertan bizi zalako.

Etxiak Kultur Ondasun kalifikaziua dauka 1964tik. Eta, aurre-rago, 1995eko dekretu baten bidez, babes bereziko kategoriariotzat jo zeuen Galdona etxia.

Galdona etxia

IZEN OFIZIALAK

2002ko garagarriaren 4an Mutrikuko udalbatzak udalerriko auzuen izenak finkatu zitxuan: *Artzainerreka*, *Astigarribia*, *Galdona*, *Ibiri*, *Laranga*, *Mijoa*, *Mizkia*, *Olabarrieta* eta *Olatz*.

Herrixetako izenen ofizialtasuna udalaren eskumena edo arduria da. Orain arte, guk dakigula behintzat, *Galdona* auzoa formaren alde egin deu Udalak, nahiz eta ahozko forma nagusixa *Galduamendi* edo *Galdua* izan.

Euskaltzaindiak, bere aldetik, *Galdoa* forma proposatzen deu idatzirako.

Gipuzkoako Foru Aldundixak ere, 2001. urtetik behinik behin, *Galdoa* forma darabil. Itxura danez Euskaltzaindiak euskera estandarerrako proposatzen ditxuan formen alde egitxen deu Aldundixak.

2019ko iraillian, GFak Galduarako bidia adierazten doan bide-señalia jarri zoen: *Galdoa*. Mutrikun gitxitxan ikusi danez forma hori idatziz, idazkera akatsa izan zala pentsatu zeuen askok. *Lea-Artibai eta Mutrikuko Hitza* (2019-10-11) egunkarixan titular hau eman zitxuen albiste txiki bati: “Txarto idatzi eta kokatutako seinaleak ipini dituzte Mutrikuko errepidean”, eta Galduarako bide-señalia aitxatu zeuen: “Galdonara joateko bidean, Mutrikuko sarreran, Galdona ipini beharrean ‘Galdoa’ jartzen duen seinalea ipini zuten duela aste batzuk”.

Argi do aldaketa batzuek, egokixak eta ondo dokumentatuak izan arren, aurkako jarrerak sortu leikezela (“beti esan da horrela, bizi guztian hola ikusi deu idatzitxa...”). Baiña ulertu bihar degu hizkuntzaren historixan izenek forma asko izan ditxuela, bai ahoz, bai idatziz. Eta, izenen normalizaziuari helduta, esan biharra do idatziz forma horretako baten alde egitxiak bestiak ez erabiltzia dakarrela, ezinbestian.

Arrua eta *Zestua* izenetan gertatzen dan bezela, azalpen egokixak eman ezker, herritxarrek ondo bereiztuko ditxue ahozko eta idatzizko forma arautuak. Kasu horretan, bertakuek bada-kixe sasoi baten *Arrona* eta *Cestona* idazten ziran harek, ahoz *Arrua* eta *Zestua* esan arren, *Arroa* eta *Zestoa* idazten dirala. Antzeko bidia egin biharko degu Mutrikun Galdonatik Galduara lehelengo (ahoz) eta Galduatik Galdoara gero (idatziz).

Galdoa (ahoz: *Galdua*) auzua eta baserrixa izentatzeko; *Galdona*, berriz, kaleko etxia eta abizena.

Bizitzaren bihurguneak

1986ko apirilaren 26an Ukrainako Txernobyl herrian zegoen izen bereko zentral nuklearrak eztanda egin zuen, eta, ondorioz, inguruko hainbat pertsona hil, zauritu eta erradioaktibitateak kutsatuak izan ziren. Ingurumenak ere ondorio larriak jasan zituen, hurbileko biztanleak ere arriskuan zeuden eritasun larriak pairatzeko.

Egoera hori leuntzeko “Txernobil Elkartea” sortu zen Euskal Herrian, hango haurrak hona ekarri zireneko defentsak indartu eta urte guztirako osasuna ziurtatze bidean. Horrela hasi ziren gure harremanak Ivankiv herriko familiarekin. Oraingoan, gerra maltzurak jarri gaitu berriro harremanetan.

Honela kontatu digu Joxe Mari Etxaburuk “Bizitzaren bihurguneak” definituz euren familiakotzat dituztenen nondik norakoak aipatzean.

Vova, Ane, Katya eta Tubal

Koskotarrak aurtengo neguan

Txernobil

1.996an “Txernobil Elkartearekin” kontaktuan jarri eta Volodimir Kosko 14 urteko ukrainar gaztea –Vova guretzat– Kiev hiriburutik 80 Km. iparraldera eta Bielorrusiako mugatik 50 Km.ra dagoen Ivankiv herritik ekarri genuen Mutrikura uztaila pasatzera. Hizkuntza eta ohiturak ez ezagutzean gogorak izan ziren lehenengo egunak, baina, laster, gure seme-alaba Tubalek eta Anek zein hauen lagunek erraztu zuten, maila baten, hemengo bizimodura egokitzea.

Hurrengo urtean, herrikide zuen Katya Salimova ere gehitu zen gure etxera, eta lau udara egin genuen elkarrekin. Lau nerabe etxean bakoitza bere nortasunarekin...

Petya Gnidenkoren, Vovaren iloba, izan zen hurrena gure etxean: hamar udara egin zituen gurekin.

Nagusitzean harreman planak eten baziren ere, jarraitu genuen kontaktuan, ez egungo erraztasunarekin, baina moldatzen ginen kartaz eta telefonoz. Hainbat urte igaro dira ordutik. Katya, unibertsitateko ikasketak bukatu ondoren, lanean ibili da

munduan zehar, eta, egun, Luxenburgon bizi da bere 6 urteko Phillip umetxoarekin.

Murritz egin ziren kontaktuak Vovarekin, baina Petya izan da haren nondik norakoen berri azaltzen joan zaiguna.

2022ko otsailaren 24an Errusiak Ukraina inbaditzen du

Lehen pairatutakoa nahiko ez, eta Vova, Katya, Petya eta euren familiari berriro zoritxarra bizitzea tokatu zaie.

Katyaren amak eta ahizpak euren bizitza eten eta norabide garbirik gabe alde egin zuten Portugalen bukatuz. Egun ere bertan bizi dira.

Vova

Vovak eta bere emazte Tatianak, Nadiia eta Viktoria alabekin, beste hainbat milaka herrikide bezala, guda saihesteko ihes egi-tea erabaki zuten. Ivankivetik Poloniako mugara bere autoan 9 egunean 600 Km. egin ondoren, kostata, lortu zuten muga igarotzea –16 urtetik 60 urtera arteko gizonetako ez dute baimenik

Jose Mª Altzibar etorbidea 1
Tel. 943 60 31 54 - alazne.optika@gmail.com

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

Petya Rallyan

muga igarotzeko, elbarritasunen bat edo hiru seme-alaba euren menpe izan ezik—. Lan istripu bat tarteko, eskuin eskua ondo ez duelako utzi zioten frontera pasatzen. Martxoaren 6an Poloniako Przemsyl herriko errefuxiatuen basean Gurutze Gorrikoen esku jarri ziren eta Mallorca irlara iritsi Valentziako portutik. Vova eta Tatiana lanean hasita zeuden, baina ekainean herrira itzultzeko agindua luzatu zioten Ukrainako gerra arduradunek bere elbarritasunaren azterketa berri bat egin eta gerrara bidali ala ez erabakitzeko. Azterketa egin ondoren, Mallorcara bueltatzeko baimena jaso zuen.

Hotel ezberdinetan egon ziren bizitzen, baina, egun batez, inolako azalpenik eman gabe, Gurutze Gorriaren eskutik Madrilgo Barajas inguruko hotel batera igorri zituzten —mundu guztiko dozenaka errefuxiaturi babesa ematen dioten lekua—. Egunak igaro arren, bertako egoera ez zen normaltasun maila batera iristen, eta erabaki bat hartu behar zuten, Ukrainara itzuli ala Mutrikuko aita-amei deitu.

Horrela, urtarrilaren 31n Vova eta bere familia gure artean ziren. Osakidetza, Lanbide, INEM, udaleko errolda eta abarretan dokumentazioak eskuratzen ibili, orain 22 urte ezagututako lagunei familia aurkeztu, asko aldatuta ikusi duen Mutrikuko zoko guztiak berriro arakatu, eta, egunak joan hala, estabilitate bat lortzen saiatu. Lana lortu zuen Vovak, Nadiiak musika eskolan bere goi mailako piano ikasketekin jarraitzeko aukera izan zuen, Viktoria Samielako eskolan ikasten... Amesten zuten egonkortasunari bidea ematen, baina...

Afari ondo baten, berriro berri txarrak atera dira mahai gainera: Ukrainara itzuli beharrean dagoela dio Volodimirrek. Bertako armadako burukideek deitu diote, beste behin, mediku militarren azterketa pasatu behar duela; gerra egoera okertu egin dela, soldadu asko hiltzen ari direla, eta denen beharrean aurkitzen direla. Aurkezten ez bada, desertore bezala tratatua izango dela, eta hurrengo batean, urteak pasatu arren, kartzelaratua izan.

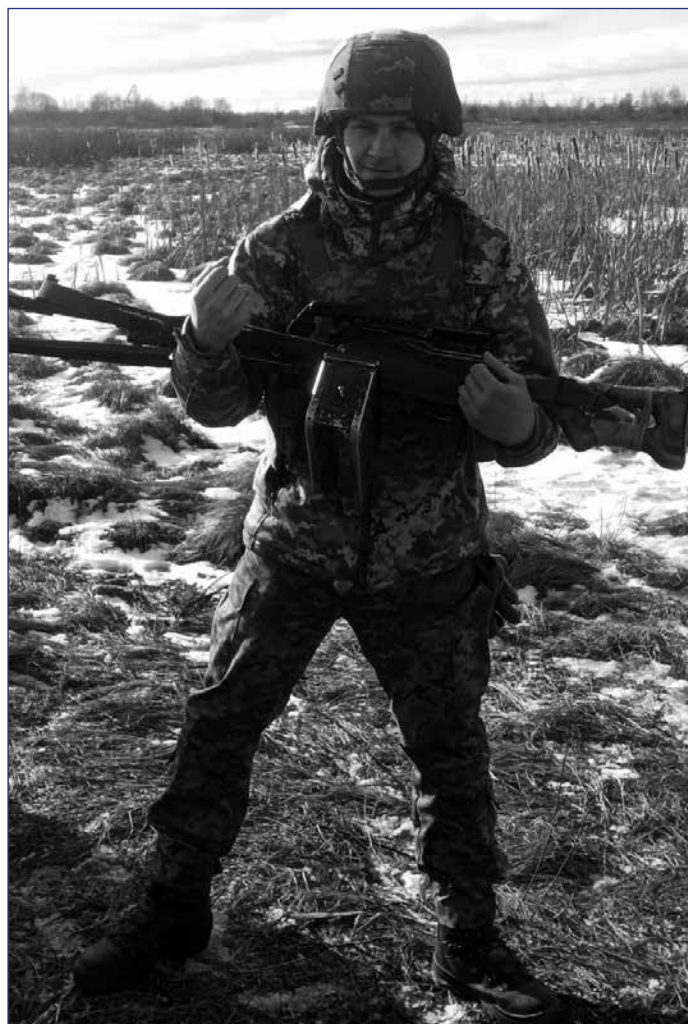
Denok egon ginen urduri erabaki zail horren aurrean, baina itzultzeko erabakia hartu zuten, guda frontera bidaltzeko arriskua eduki arren. Oso ulergaitza guretzat daukagun bizimoduaren egoeratik begiratuta, baina Ivankyv da euren herria, bertan kokatuak daude, ohiturak, sentimenduak..., eta errespetatu beharrekoa erabakia.

Azkenengo jaso ditugun albisteek diote ez dutela militarizatu, baina bertan, euren herrian, bizitzen jarraitzeko asmotan direla, hala holako lana aurkitu eta bizitzen irauteko.

Petya

Osabaren nondik norakoak azaldu ditugun bitartean, otsailean gerrara joateko erreklamatu zuten Petya. Akademia militar baten igaro zituen hiru bat aste, eta, orain aste batzuk jaso genuen azken bideo mezua: soldadu jantzita, ilunpean, auto baten barnean. Mezu hau idatzi zuen: "...nosotros vamos, no se adonde...".

Azken egunetan, Petyak, Ukraina ekialdeko nonbait aurkitzen dela jakinarazi digu, guda indartsuen dagoen lekuan...

Petya soldadu

Kalbaixo
JATETXEA

Laranga Auzoa
Tel. 943 60 32 56
kalbaixo@gmail.com
MUTRIKU - Gipuzkoa

LEA-ARTIBAI
Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

TXATURANGA XAKE TALDEA

mailaz igo da

Estrategia, konzentrazioa, aurkariaren jokoa aurreikustea eta erabakiak hartzea; alegia, xakearen ezaugarri hezitzaileak izan ditugu hizpide Jose Juan Uranga Iparragirre (1955) eta Gorka Flores Albisuren (1980).

Zertan da Xake taldea?

Jose Juan: Xake taldea bederatzi kidek osatzen dugu gaur egun; adin tarte ezberdinetakoak. Zaharrena ni neu izango naiz. 1986an sortu zen taldea, eta ordutik hainbat mutrikuar pasatu dira bertatik. Taldea eratu aurretik eman nion hasiera xakeari: San Miguel eskolako haurrekin hasi nintzen lehendabizi. Bertan nuen alaba eta guraso elkartearen sartzearan eskolaz kanpoko ekintzak jartzea erabaki genuen. Nire emaztea antzerkiarekin hasi zen urte bete lehenago, eta ni xakearekin. Ondoren Goizeko Izarra ikastetxeko umeak ere animatu zitzaizkigun eta jarraian kluba osatzea erabaki genuen. Hirugarren maila hasi eta poliki-poliki mailaz igotzen hasi ginen.

Gorka: 1996an hasi nintzen xakean, beste hainbat gazterekin batera: hamasei bat urte izango nituen orduan, eta larunbatetan elkartzen ginen Juan Leon irakasle genuela Zubixa taberna aurreko lokalean. Urte bete xakean aritu-eta bi talde atera genituen, baina, poliki-poliki jendeak xakea utzi egin zuen. Nire hasierak aitarekin egin nituen, berak erakutsi baitzidan xakeko taulan pieza bakoitza bere lekuan ipini eta lehen mugimenduak egiten. Baina, jokatzeko Juanekin ikasi nuen. Urte hartan hasi eta gaur arte xakean aritu naiz.

Urtea nola antolatzen duzue?

G: Urtarrilean hasi eta Aste Santuan bukatzen dugu ligako denboraldia. Liga horretan maila ezberdinak daude. Lehendabizi parte hartzeko laukoteak osatzen ditugu, eta ondoren egokitu zaigun taldearen aurka jokatzeko: batzuetan zuri eta besteetan beltz. Aurten, bederatzi lagunekin ondo moldatu gara laukoteak osatzeko.

JJ: Oso garrantzitsua da konpromisoa eta parte hartzea, taldekide bat gutxiagorekin agertuz gero puntua kentzen baitute. Lau lagun gutxiagorekin agertuz gero, orduan lau puntu gutxiago eta gainera zigorra. Gipuzkoako federazioak arautzen du liga guztia eta bertan dauden klubak jarraipena berak egiten du.

Zuen entrenamenduak nolakoak dira?

JJ: Barixakuan batuz gero, jokaldien bat aztertzen pasatzen dugu denbora, eta bost minutuko xake partidak egiten ditugu.

G: Orain dela urte batzuk askoz gehiago aztertzen genituen jokaldiak:

jokaldiaren hasierak aztertu, bukaerak... Horrela asko hobetu nuen nire jokoa. Gaur egun ia ostiral gehienetan batzen gara anbulatorio zaharreko lokalean arratsaldeko seiak inguruan. Bertan hiru bat ordu egiten ditugu, gure arteko "pikeak" ere sortzen baitira. Egia da konpetitiboak garela, ordea, galtzea ere onartu egin behar da. Hasieran eta bukaeran beti ematen diogu elkarri eskua errespetuz.

Nola trebatzen zara kirol honetan jarduteko?

G: Egun internet bidez trebatzeko aukera daukagu. Aplikazio ezberdinak daude eta jokaldiak praktikatu eta aztertu ditzazkegu. Gure hasierako garai haietan liburuak erabiltzen genituen; adibidez hasiera jokaldiak ikasteko Juani eskatzen genion liburua.

Ligan zein mailatan aritzen zarete?

G: Aurten hirugarren mailan aritu gara, ordea, pandemia aurretik bigarren mailan aritzen ginen. Pandemia sasoian liga martxan ipini zuten, baina guk parte ez hartzea erabaki genuen, lau lagunek elkarrengandik oso gertu jokatu behar baikenuen. Hori dela eta mailaz jeitsi gintuzten. Xakeko ligan, beste kiroletan bezala, egutegi bat ateratzen da. Hiru maila daude guztira, eta mailaz igotzeko lehen hiru postuetan bukatu behar da.

JJ: Gipuzkoa mailan aritzen gara. Eta aurtengoan mailaz igotzea lortu dugu. Bost minutuko partidak ere egiten genituen, arratsalde bateko txapelketak izaten ziren, partida azkarrak eta talde askok parte hartzen zuten. Ikusteko eta jokatzeko txapelketa oso politik. Antolaketa aldetik lan handia eskatzen zuenez antolatzeari utzi genion; bi hilabete lehenago hasten nintzen xake jokalariei deika. Eta azken momentuko hutsegiteak betetzeko komeriak egin behar izaten genituen.

Ligaz kanpoko txapelketetan parte hartzen al duzue?

G: Batzuetan bai, baina lehen gehiago. Gabonak aldean Azkoitian egiten zituzten partida azkarretara joateko ohitura banuen. Momentuan lagunekin online jokatzeko ohitura hartu dut.

JJ: Gaur egun ere horrelako partida azkarrak egiten dira. Eta, norberaren puntuazioa igotzeko baliagarriak dira. Zonaldeko txapelketak izaten dira horiek, lehen Deban eta Elgoibarren ere burutzen ziren. Donostian antolatzen dira orain.

Ume edo gazteak animatuko zenituzkete...

G: 2003-2004 ikasturtean eskola kirolaren barruan eman genuen xakea. Mikel Azkue eta biok egon ginen begirale gisa. Baina, tailerrean lanean hasi ginenean gure ordutegiek eta umeen ordutegiak ez zuten

MUTRIKUKO TANATORIOA

Albia
EHORZKETA ZERBITZUAK

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

ASTIGARRAGA ANAIK, S.L.U

ERAIKETAK

Tel.: 943 60 40 86 / 667 411 938
e-mail: astigarragamutriku@outlook.es

Txurruka Tteak., 28 behea - 20830 Mutriku (Gipuzkoa)

“Xakea eguneroko bizitzarako baliagarria izango zaio edonori

bat egiten. Ikasleek arratsaldeko seietan nekatuta daude xakean aritzeko. Hala eta guztiz, gazteak animatuko nituzke lokalera hurbildu eta xakean jokatzera. Ni neu bertan egongo naiz eta irakasteko prest nago. Bestalde, umeei irakasteko lehendabizi xake-taulan piezak kokatzen irakasten zaie: ipuinen bidez egin daiteke eta umeei segituan ikasten dute.

JJ: Neuk ere horregatik utzi behar izan nuen. Hiruzpalau urte egin nituen San Miguel eskolako ikasleekin. Lanetik irten, bazkaldu eta jarraian joaten nintzen umeengana eta egunero egoten nintzen beraiekin, guztira, berrogehi bat ume. Gaur egun kirol eskolaren barne xakean apuntatzeko aukera badago, baina umeak ez dira apuntatzen. Mutrikun jende askok daki xakean jokatzeko eta etortzera animatuko nituzke.

Xakeak zer eskaintzen dizue?

G: Nire ustez xakea ikastetxeetan derrigorrezkoa izan beharko litzateke, adibidez ostiraletako tailerretan. Egia da, gustuko duen irakasleak errazago abiatuko duela xake-tailerra beste batek baino. Duela ez asko nire seme-alaben gelara joan naiz bost astetan xakea irakastera. Kirol honetan gauza asko lantzen dira: estrategiak, erabakiak hartzen ikasi, bestearen jokoa aurreikusi, kontzentrazioa,... Hori guztia eguneroko bizitzarako baliagarria izango zaio edonori. Errusian, Ukrainan eta baita Indian ere ikastetxeetan ematen dute xakea, eta, oso gazte menperatzen dute jokua.

JJ: Ni Gorkarekin bat nator; federazioaren baitan egiten genituen bileretan xakea ikastetxeetan txertatuko zela adierazten zuten orduan. Eta egia da leku batzuetan egiten dela.

Taldearen izena Txaturanga Xake Taldea da, baina, nola jarri zenioten izen hori? nondik dator?

JJ: Kluba eratzeraz joan ginenean, tramiteak egin ahal izateko, bost lagun behar genituen eta horien artean nire emaztea Marisa eta Gorkaren aita, Josetxo Flores “Kaskas”, tartean ziren. Orduan, klubetik nik bakarrik jokatzeko nuen. Besteak zuzendaritzako partaide ziren, baina ez zuten jokatzeko. Taldeari “Zaldi Beltza” izena jartzekotan joan ginen notarioaren aurrera, ordea, izen hori hartua zegoela esan zigun hark. Momentuan beste izen bat ezin asmatu-eta, nire emazteak eskuetan xakeko liburu bat zuen; bertan, jolas baten izena agertzen zen, hain zuzen ere Chaturanga. Eta, horrela jarri genion taldeari izen hau.

....ZORIONAGURRAK....

EKAITZ eta NAHIA

Zorionak, apirilak 16an, 15 urte betetzen duzuelako. Ondo pasa eta mila kilo muxu familixan partez eta batez ere Enaran partez.

JON

Zorionak Osaba!!!
3. pisoa allau zea zeu ere!
Txokolatadia noiz?
Marrubizko muxuak zuretzat

LEIRE

Zorionak kaifio!!!
Hasi karteria preparatzen konpañia ezatzu faltako ta!
Matxe zatzugu. Intxirriko lazunak!

IRADI

Zorionak urte eder on askotako IRADI!!
12 udaberri gure bizitzak alaitzen.
Jarraitxu ametsak sortzen eta lortzen!

IRAIA

Zorionak Iraia!
Apirilak 22 bete ziñun urtiak eta espero ondo pasau izana.
Matxo bat zuretzat!

IERA

Zorionak! Diskrezioz nahi zendun eraman baina... maiatzan 6xan kandelak bilurrik gabe piztuko ditzugu guk, zuk erraz atzengo ditzuzu ta. Asko eta aske zatzugu matxe!

LEIRE

Beti hain alai inguruko danak goxatzen eta zaintzen. Hile hontan zeure txandia da! Elkartuko gea betiko lekuan zerbeza batzugin ospatzeko. Asko eta aske zatzugu matxe. ZORIONAK!

DANEL

Zorionak maiatzaren 3an 5 urte bete duzuelako. Zorionak denon partez, bereziki Aner, Adei, Naiane, Ibai, Enaitz eta Eberren partez. Aupa txapeldun!

IRATI eta KATTALIN

Zorionak Kattalin eta Irati!! Muxu haundi asko eta segi jator-jator beti bezela. Osaba Joxe Angel, izeko Itzi ta Haizean partetik.

KARLA

Zorionak Karla! egun eder bat igaro dezazula opa dizue amonak eta osabak. Txokolatadarako prest izango gaituzu.

ASIER "MAULE"

Maiatzaren 22an zure urtebetetzea izan delako, muxu haundi bat. Etxekoak.

LEA

Zorionak Lea!!! 6 kandela, tarta haundi bat eta danak kantari!! Muxu potolo bat etxeko danon partez

JOSE LUIS

Zorionak munduko atxona onenari!! Prestatu txokolatada! Muxu haundi bat etxeko lau txikiene partez!

UXUE

Zorionak gure etxeko sorgitxuari!!! Ekainak 7an 7 urte, matxo erraldoi bat etxeko danon partez.

LAIA

Zorionak gure etxeko txiki bihurriari! 5 urte gure bizipozak, mila patxito txitxirii.

AITOR

Zorionak Aitor!! 6 muxu potoloo!!

IRAIA

Zorionak Iraia! Apirilaren 22an 12 urte bete dezuelako.

AIUR

Zorionak! Atzo jaixo zinalakuan, 5 urte haundi dauaneko. Txokolatezko matxo erraldoi bat danon partez!

HODEI

Zorionak! eta jarraitxu ametsak betetzen. Gu hortxe eongo gea azken metrotan laguntzeko prest! Aiur eta Ekhi.

Urgazki Zaharrak

1980 urte aldera, Itxaropena

Kooperatibako itsasontzia antxoetan *etxara* bat egiten.

ANSORREGI
oinetakoa

erdiko kalea 9
mutriku
943 60 33 42
agerretxo@gmail.com

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

2023ko farmazia guardiak

Egunak	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Maiatza	2	2	2	2	1	1 ³	1	4	4	4	4	3	3	3	1	1	1	1	2	2 ⁴	2	3	3	3	3	4	4	4	3	3	4
Ekaina	2	1	1 ³	1	4	4	4	4	3	3	3	1	1	1	1	2	2 ⁴	2	3	3	3	3	4	4	4	2	2	2	2	1	

Eguneko farmazia-guardia zerbitzua (09:00 - 22:00)

1	Hiart Burgoa		Deba	Astillero kalea 2	943 19 18 12
2	Amaia Zalduegi		Deba	Lersundi kalea 20	943 19 10 55
3	Lon Apraiz	3 Zapatu goizetan	Mutriku	Erdikokale 5	943 60 32 50
4	Lasuen - Elezgarai	4 Zapatu goizetan	Mutriku	Txurruka tenienteen etorbidea 3	943 19 50 26

Gaueko farmazia-guardia zerbitzua (22:00 - 09:00)

	Cristina Sanchez Castaño	Eibar	Julian Etxeberria kalea 7	943 20 30 52

maiatzak 19tik 27ra

Europako Geoparkeen astea

maiatzak 25, osteguna

Hitzaldia: Zahartzarrea

Zaintza ereduak birpentsatzen

Lotune, emakumeentzako jabekuntza eskola

Zabiel kultur etxean, 18:30etan.

maiatzak 27, larunbata

Traineruak: Mutrikuko XXII. bandera

Luardon, 18:00etan.

maiatzak 29, astelehena

Gurasoentzako hitzaldia:

Sare sozialak: Begirada zigortzaile batetik

aukera feministetara

Zabiel kultur etxean, 18:00etan.

KZ ikastaroa: Google Fit eta Wikiloc

Zabiel kultur etxean, 16:00etan.

maiatzak 30 eta 31, asteartea-asteazkena

KZ ikastaroa: Online izapidetak Osakidetzarekin

Zabiel kultur etxean, 16:00etan.

ekainak 1, osteguna

Ipuinaren ordua:

Munduaren puzzlea, denok gara beharrezkoak

Zabiel kultur etxean, 17:30etan.

ekainak 2, ostirala

Irrintzi ikastaroa + Erraiak dokumentala

Zabiel kultur etxean, 18:30etan.

ekainak 3, larunbata

Dantza eguna

ekainak 4, igandea

Arnoko mendi martxa

ekainaren 5etik 9ra

Aste musikala

ekainak 23, ostirala

San Juan bezpera: Kalejira eta sua

ekainak 24, larunbata

Traineruak ARC2 liga: Yurrita Group Bandera

BISITA GIDATUAK

· Zazpi hondartzak · Mutriku marinela ·

· Olatu planta · Nautilus, Flyscheko fosilak ·

· Arrietakua jauregia ·

Egunak, ordutegiak eta hizkuntza kontsultatzeko:

Turismo bulegoan edo www.geoparkea.eus helbidean

ODOLA EMATEA

ekainak 23

· abuztuak 18 · urriak 20 · abenduak 15 ·

17:00etatik 20:30ak arte anbulatorioan

Gipuzkoako Odol Emaileak

aldizkaria@kalaputxi.eus

whatsapp 635748393

ekaineko aldizkarian

argitaratzeko

ekainaren 9rako

bidali zuten mezuak

MENDI IRTEERAK

Burumendi Mendi Elkarte

ekainak 16, 17, 18 Palentziako mendiak

uztailak 9 Orduña gaina-Altube gaina (Uren banalerroa)

irailak 10 Ezkabako ihesa 2. Etapa (Olabe-Saigots)

urriak 22 Ordunte-Zalama

azaroak 5 Etxaguen-OKETA-Ubidea

abenduak 3 Ondarru

Aurrera, batera!
Mutriku

ej
pnv

1. Joseba Palenzuela Arrieta
2. Ainhize Azpiazu Azkarraga
3. Aitor Itza Iparragirre
4. Satea Elezgarai Rodriguez
5. Inhar Mutozabal Zabala
6. Ane Urkiri Ansola
7. Jon Naberan Larrinaga
8. Ihintza Basterretxea Urkiri

9. Garoa Arizmendi Urkiza
10. Joxean Agirregomezkorta Uranga
11. Irati Garagarza Fernandez
12. Alba Rodriguez Mendez

13. Aitor Lasarte Alkorta
14. Nahia Elesgarai Oliveira
15. Esti Azkue Zenekorta
16. Agustin Alkorta Alzibar

ehbildu

www.ehbuildumutriku.eus

📷 @ehbuildumutriku 📱 ehbildumutriku ✉ mutrikuehbildu@gmail.com

EGINGO DUGU.